

İlâhiyât^{İL TED}

TETKİKLERİ DERGİSİ

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

YIL: 2016/2 | SAYI: 46
ERZURUM

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

ISSN: 2458-7508

İLÂHİYÂT TETKİKLERİ DERGİSİ
Journal of İlâhiyât Researches
(İLTED)

İlâhiyât Tetkikleri Dergisi, ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler veri tabanında dizinlenmektedir.
Journal of İlâhiyât Researches has been indexed in ULAKBIM Social Sciences and Humanities Index.
İlâhiyât Tetkikleri Dergisi, hakemli bir dergidir. Her yıl Haziran ve Aralık aylarında yayımlanmaktadır.
Journal of İlâhiyât Researches is a semiannual (Spring and Fall) publication, operates with a blind peer referee system.

(Eski Adı: Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi)
Sayı/Issue: 46 | Dönem/Season: 01/06/2016 - 31/12/2016
Temmuz/July-Aralık/December, | Yıl/Year: 2016

İletişim / Communication:

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi-25240 / Erzurum
Tel: 0 442 236 09 51- Fax: 0442 236 09 53
e-mail: ilahiyatdergi@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

İLÂHİYÂT TETKİKLERİ DERGİSİ

Journal of İlâhiyât Researches

Yıl/Year: 2016/2 | Sayı/Issue: 46

ISSN: 2458-7508

(Eski Adı: Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi)

YAYIN SAHİBİ / PUBLISHER

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına / On Behalf of
Atatürk University Faculty of Divinity
Prof. Dr. Sinan ÖGE (Dekan/Dean)

EDİTÖR / EDITOR in CHIEF

Prof. Dr. Ömer KARA

ALAN EDİTÖRLERİ

Prof. Dr. Davut YAYLALI (İlahiyat)
Prof. Dr. Kazım KÖKTEKİN (Edebiyat)
Prof. Dr. Nurullah ALTAŞ (Eğitim)
Prof. Dr. İbrahim YILMAZ (Arapça)
Prof. Dr. Ahmet BEŞE (İngilizce)

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Ömer KARA (Editör/Editor in Chief)
Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ (Editör Yardımcısı/Associate Editor)
Yrd. Doç. Dr. Yakup KIZILKAYA (Editör Yardımcısı/ Associate Editor)
Arş. Gör. Nuray DURMUŞ (Üye/Member)
Arş. Gör. Fatih AY (Üye/Member)
Arş. Gör. Ahmet Çakmak (Üye/Member)
Sedi SULAN (Üye/Member)

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Ü.)	Prof.Dr. Abdullah KAHRAMAN (Cumhuriyet Ü.)
Prof.Dr. Osman TÜRER (Kilis 7 Aralık Ü.)	Prof.Dr. Niyazi USTA (Ondokuz Mayıs Ü.)
Prof. Dr. Şamil DAĞCI (Ankara Ü.)	Prof.Dr. Şuayb ÖZDEMİR (Fırat Ü.)
Prof. Dr. Ahmet YÜCEL (Marmara Ü.)	Prof.Dr. Talat SAKALLI (S.Demirel Ü.)
Prof.Dr. Prof.Dr. Saffet KÖSE (Selçuk Ü.)	Prof.Dr. Ahmet YAMAN (Akdeniz Ü.)
Prof.Dr. İdris ŞENGÜL (KSİ Ü.)	Prof. Dr. Saffet SANCAKLI (İnönü Ü.)

46. SAYI HAKEMLERİ / REFEREES ON 46TH ISSUE

Prof. Dr. Ahmet ÇELİK
Prof. Dr. Ömer ÖZDEN
Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU
Prof. Dr. Ali İhsan PALA
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN
Prof. Dr. Nail OKUYUCU
Prof.Dr. Asım YAPICI
Prof. Dr. Hasan HACAK

Prof. Dr. Hatice ARPAGUŞ
Prof.Dr. Osman ELMALI
Prof. Dr. Tuncay İMAMOĞLU
Prof. Dr. Davut YAYLALI
Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI
Prof. Dr. Adem APAK
Prof. Dr. Ali Ulvi MEHMEDOĞLU
Prof. Dr. Resul ÖZTÜRK

Doç. Dr. Hanifi ŞAHİN
Doç. Dr. Cüneyt KÖKSAL
Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ
Yrd. Doç. Dr. Nurullah YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Umut KAYA
Yrd.Doç.Dr. Hasan MEYDAN
Yrd. Doç. Dr. Emrullah DURLU
Yrd. Doç. Dr. Hilal KALKANDELEN

DİZGİ VE TASARIM / DESIGN

Rana Ajans / Muhammet S. KARACA

KAPAK / COVER DESIGN

Rana Ajans / Erzurum

Baskı Tarihi / Publication Date: Haziran / 2016

HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES*

Prof.Dr. Abbas ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Abdulhamit TÜFEKÇİOĞLU	Yüzüncü Yıl Üniv.	Fen-Edeb. Fak.	Van
Prof.Dr. Abdulkadir YILMAZ	Bayburt Üniv.	İlahiyat Fak.	Bayburt
Prof.Dr. Abdullah AYDINLI	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.	Sakarya
Prof.Dr. Abdullah KAHRAMAN	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr. Abdulmecit OKÇU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Abdurrahman HAÇKALI	Giresun Üniv.	İslami İlimler Fak.	Giresun
Prof.Dr. Abdurrahman ÖZTÜRK	Yalova Üniv.	İslami İlimler Fak.	Yalova
Prof.Dr. Adem APAK	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Prof.Dr. Adnan DEMİRAN	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Ahmet Ali BAYHAN	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Ahmet BEŞE	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Ahmet BOSTANCI	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.	Sakarya
Prof.Dr. Ahmet ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Ahmet ÖNKAL	Selçuk Üniv.	İlahiyat Fak.	Konya
Prof.Dr. Ahmet Saim KILAVUZ	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Prof.Dr. Ali İhsan PALA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Ali ÖZTÜRK	İstanbul Üniv.	Edebiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Ali Rafet ÖZKAN	Kastamonu Üniv.	İlahiyat Fak.	Kastamonu
Prof.Dr. Alim YILDIZ	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr. Asım YAPICI	Çukurova Üniv.	İlahiyat Fak.	Adana
Prof.Dr. Aysel ERGÜL KESKİN	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. B.Zakir ÇOBAN	Dokuz Eylül Üniv.	İlahiyat Fak.	İzmir
Prof.Dr. Bilal GÖKKIR	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Bilal KEMİKLİ	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Prof.Dr. Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Davut YAYLALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Enbiya YILDIRIM	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr. Erdoğan ERBAY	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Eyüp BEKİR YAZICI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Faruk KARACA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Fazlı POLAT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Fevzi GÜNÜÇ	Selçuk Üniv.	Güzel San. Fak.	Konya
Prof.Dr. Erdiç AHATLI	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.	Sakarya
Prof.Dr. H.Ömer ÖZDEN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Hasan HACAK	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Halil İbrahim BULUT	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Hatice KELPETİN ARPAGUŞ	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Hüseyin ELMALI	Dokuz Eylül Üniv.	İlahiyat Fak.	İzmir
Prof.Dr. Hüseyin GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. Hüseyin HANSU	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr. Hüseyin YILMAZ	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr. İbrahim YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr. İsa ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum

* Dergimize verilen yazılar, üniversitelerin çeşitli birimlerinde görev yapıp adları yukarıda geçen değerli bilim adamlarımıza, Bilim dalına göre tertip edilerek yayım kurulunun onayıyla bastırılmaktadır. Hakem Kurulu'nun oluşturulmasında öğretim üyeleri arasında herhangi bir ayırım yapılmamakta, ihtiyaca göre temas kurulabilenlerden kabul edenler bu kurula alınmaktadır. Böylece dergimiz hem **hakemli** nitelik kazanmakta, hem de bu sayede farklı akademik birimler ve üniversiteler arasında bilimsel temelli bir iletişim zemini hazırlanmaktadır. Hakem Kuruluna, yayımlanacak makalelerin karakteristiğine göre ekleme yapılabilmektedir.

Prof.Dr.	İsmail ÇALIŞKAN	Yıldırım Beyazıt Üniv.	İslami İlimler Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Kemal POLAT	Amasya Üniv.	İlahiyat Fak.	Amasya
Prof.Dr.	Kenan DEMİRAYAK	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Levent ÖZTÜRK	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.	Sakarya
Prof.Dr.	Lütfullah CEBECİ	Erciyes Üniv.	İlahiyat Fak.	Kayseri
Prof.Dr.	M.Abdulmuttalip MUSTAFA	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Kahire
Prof.Dr.	M.Ali BÜYÜKKARA	İstanbul Şehir Üniv.	İslami İlimler Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	M.Hanefi PALABIYIK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	M.Yunus ABDULAL	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Kahire
Prof.Dr.	M.Zeki İŞCAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mehmet ATALAY	İstanbul Üniv.	Edebiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Mehmet DAĞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mehmet DALKILIÇ	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Mehmet OKUYAN	Ondokuz Mayıs Üniv.	İlahiyat Fak.	Samsun
Prof.Dr.	Mehmet Salih ARI	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Metin AKKUŞ	Düzce Üniv.	Fen-Edebiyat Fak.	Düzce
Prof.Dr.	Musa BİLGİŞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mustafa AĞIRMAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Mustafa ALICI	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzincan
Prof.Dr.	Mustafa BAKTIR	Erciyes Üniv.	Eğitim Fak.	Kayseri
Prof.Dr.	Mustafa ERDEM	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Mustafa ÖZTÜRK	Çukurova Üniv.	İlahiyat Fak.	Adana
Prof.Dr.	Mustafa USTA	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Nasrullah HACİMÜFTÜOĞLU	Bayburt Üniv.	İlahiyat Fak.	Bayburt
Prof.Dr.	Naci İSPİR	Atatürk Üniv.	İletişim Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Necati KARA	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Necdet ÇAĞIL	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Necdet ŞENGÜN	Dokuz Eylül Üniv.	İlahiyat Fak.	İzmir
Prof.Dr.	Necmettin GÖKKIR	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Nevzat TARTI	Yüzüncü Yıl Üniv.	İlahiyat Fak.	Van
Prof.Dr.	Nihat YATKIN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Niyazi USTA	Ondokuz Mayıs Üniv.	Fen-Edeb. Fak.	Samsun
Prof.Dr.	Nurullah ALTAŞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman GURBÜZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman ELMALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Osman TÜRER	Kilis 7 Aralık Üniv.	Eğitim Fak.	Kilis
Prof.Dr.	Ömer AYDIN	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Ömer KARA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Resul ÖZTÜRK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Rıza SAVAŞ	Dokuz Eylül Üniv.	İlahiyat Fak.	İzmir
Prof.Dr.	Ruhattin YAŞOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	S.Kemal SANDIKÇI	Rize Üniv.	İlahiyat Fak.	Rize
Prof.Dr.	Sabri ERTURHAN	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat Fak.	Sivas
Prof.Dr.	Sadık KILIÇ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sayın DALKIRAN	Uşak Üniv.	İslami İlimler Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sebahattin ÇEVİKBAŞ	Sıtkı Koçman Üniv.	Edebiyat Fak.	Muğla
Prof.Dr.	Selçuk COŞKUN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Sinan ÖGE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Stileyman TÜLÜCÜ	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Şamil DAĞCI	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.	Ankara
Prof.Dr.	Şehmus DEMİR	Gaziantep Üniv.	İlahiyat Fak.	Gaziantep
Prof.Dr.	Tahsin ÖZCAN	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Prof.Dr.	Tarık Sad ŞELEBİ	Ayn Şems Üniv.	Edebiyat Fak.	Mısır
Prof.Dr.	Tuncay İMAMOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Vahdettin BAŞÇI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum

Prof.Dr.	Veyis DEĞİRMENÇAY	Atatürk Üniv.	Edebiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Yusuf SANCAK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Yusuf Ziya KESKİN	Harran Üniv.	İlahiyat Fak.	Şanlıurfa
Prof.Dr.	Zafer ERGİNLİ	Gümüşhane Üniv.	İlahiyat Fak.	Gümüşhane
Prof.Dr.	Zekeriya PAK	Sütçü İmam Üniv.	İlahiyat Fak.	Kahramanmaraş
Prof.Dr.	Zeki YILDIRIM	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Prof.Dr.	Zülfikar DURMUŞ	Hacı Bektaş Veli Üniv.	İlahiyat Fak.	Nevşehir
Doç.Dr.	Adem KORUKCU	Hitit Üniv.	İlahiyat Fak.	Çorum
Doç.Dr.	Ahmet ALBAYRAK	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.	Bursa
Doç.Dr.	Ali AYTEN	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Doç.Dr.	Bozkurt KOÇ	Ondokuz Mayıs Üniv.	Fen-Edeb.Fak.	Samsun
Doç.Dr.	Celal BÜYÜK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Harun ANAY	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Doç.Dr.	Hasan YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Hüsnü KOYUNOĞLU	İstanbul Üniv.	Eğitim Fak.	İstanbul
Doç.Dr.	İsmail SEÇER	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	M.Kazım ARICAN	Yıldırım Beyazıt Üniv.	İns.veTopl.Bl.Fak.	Ankara
Doç.Dr.	Mehmet ÜMİT	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.	İstanbul
Doç.Dr.	Muhammet YAZICI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Mustafa MACİT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Mustafa KARAGÖZ	Erciyes Üniv.	İlahiyat Fak.	Kayseri
Doç.Dr.	Mustafa KAYA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.	Erzurum
Doç.Dr.	Özcan GÜNGÖR	Yıldırım Beyazıt Üniv.	İslami İlimler Fak.	Ankara
Yrd.Doç.Dr.	Süleyman TURAN	Recep Tayyip Erdoğan Ü.	İlahiyat Fak.	Rize
Yrd.Doç.Dr.	Tacettin ŞİMŞEK	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.	Erzurum